

Quæstionum, Et Resolutionvm Legalium Libri Duo

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1683

Cap. XCVIII. De nullitate alienationis bonorum ad capellantias spectantium, sub solius Vicarii auctoritate, absque assensu Apostolico. Et quomodò, sit verum quod dicitur, alienationem præsumi factam ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98367](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98367)

- 25 Simplex autem vulneratio, etiam cum effusione sanguinis facta, non causat irregularitatem; nisi mors, aut mutilatio membri intervernerit: cap. in Archiepiscopatu 3. de raptorib. Clement. si furiosus, de homicid. Rota decis. 438. num. 3. part. 4. recent. Farin. in fragment. in verb. irregularitas, num. 581. & seq.
- 26 Imò si incurta fuerit irregularitas in homicidio, non oritur privatio beneficiorum ipso jure, sed tantum per sententiam. Rebuff. in praxi, tit. de mod. amittend. benefic. num. 50. Sanch. consil. moral. lib. 2. cap. 2. dubit. 14. num. 6.
- 27 Quintò, quod attinet ad inhabilitatem ad præbendam Theologalem, ob defectum Doctoratus in Theologia, cum beneficium situm sit in Gallia, observabitur ordinatio Blesensis, art. 33. & 34. quæ nominatim in his præbendis requirit gradum Doctoratus in Theologia: & quamvis per Bullam Leonis X. in Concordatis, beneficia illa sint etiam affecta Baccalaureis vel Licentiatis in facultate Theologica: tamen ordinatio de Licentiatis aut Baccalaureis non loquitur: imò nec de Doctoribus in jure Canonico. † Quamvis Rebuff. in Concord. tit. de colat. §. 1. in verb. tenentur, existimaverit in defectum Doctorum in Theologia, tales præbendas conferri posse Doctoribus juris Canonici: sed ejus opinio reprobata est: Theven. in ordinat. Reg. lib. 3. tit. 7. art. 1. Addent. ad Louet. littera P, num. 46. Gonzal. ad regul. 8. gloss. 9 §. 2. num. 17. Quod si quæstio decidenda esset extra Galliam, adendum erit Ricc. in suis decis. part. 4. decis. 101. ad quem se remittit Barbof. de canonic. cap. 27. num. 18.

CAPUT XCVIII.

De nullitate alienationis bonorum ad capellanias spectantium, sub solius Vicarii autoritate, absque assensu Apostolico: Et quomodo sit verum quod dicitur, alienationem præsumi factam cum beneplacito Apostolico, & aliis solemnitatibus, ob temporis diuturnitatem. Et de effectu sententiæ declarantis alienationem bonorum Ecclesiæ invalidam, cum clausula, alio non apparente.

S V M M A R I U M.

- 1 Vicarius generalis Episcopi non potest autorizare alienationem bonorum Ecclesiæ, nisi ad id specialem habeat facultatem.
- 2 Beneplacitum Apostolicum requiritur ad validitatem alienationis bonorum, ad capellanias spectantium.
- 3 Temporis diuturnitas non facit, ut præsumatur beneplacitum Apostolicum intervenisse in alienatione bonorum Ecclesiæ, nisi concurrat observantia.
- 4 In supputatione temporis diuturni, ad præsumendas solemnitates in alienatione rerum Ecclesiæ, non debet deduci tempus vite Prælati male alienantis: sed est in præscriptionis tempore computando.
- 5 Quando aliunde constat de invaliditate tituli, cessant præsumptiones solemnitatum ex temporis diuturnitate provenientes.

sant præsumptiones solemnitatum ex temporis diuturnitate provenientes.

- 6 Præsumptio tituli validi excluditur per productionem tituli invalidi.
- 7 Præsumptio tituli validi oritur ex diuturnitate temporis, etiam in locis ubi summus Pontifex non est præsens.
- 8 Sententia cum clausula, alio non apparente, non noviter deductis retractari potest.
- 9 Quando sententia sic prolata est, præsertim alio non apparente, non mutatur natura judicii definitivi.
- 10 Sententia alio non apparente, lata, non semper habet vim interlocutoria; & quibus in casibus.
- 11 De sententia lata alio non apparente, qui Doctores tractaverunt.
- 12 A sententia alio non apparente, lata, regulariter appellatio admittenda est. Non debet fieri differentia inter sententiam latam alio non apparente, vel rebus sit titulus; & latam, ab observatione judicii.

Alienationem bonorum ejusdem capellaniæ, non obstante longi temporis lapsu, nullam de invaliditate esse Respondi, tam de jure, quam in vim sententiæ in judicium transactæ.

De jure quidem: quia constabat factam fuisse sub autoritate Vicarii, qui ad id specialem facultatem non habebat; quæ tamen erat necessaria, cum alienationis rerum Ecclesiæ autorisatio, sit de ordinis Sbrozz. de Vicar. lib. 2. quæst. 118. † Imò hodie ob Pauli II. constitutionem, non sufficit autoritas Episcopi; sed præterea necessarius est assensus, & beneplacitum sedis Apostolicæ, etiam in alienationibus bonorum spectantium ad capellanias Bonacin. de rerum Ecclesiæ alienat. quæst. unic. puncto 4. num. 9. & expressè cavetur in extravaganti Ambrosio, de rit. Ecclesiæ. non alienand. ita ut alienatio aliter facta, sit nulla ex defectu consensus: ut notavit Paul. Rota. ad decis. 444. num. 47. part. 4. recent. tom. 2.

Idque non obstante longi temporis diuturnitate, propter quam licet omnes solemnitates requirantur nominatim beneplacitum Apostolicum intervenisse præsumantur: tamen hoc debet intelligi, cum temporis diuturnitate concurrat observantia temporis, per triginta saltem annos: de qua in casu proposito non constabat. Bonacin. d. quæst. unic. de alienat. bonorum Ecclesiæ, puncto 4. num. 8. Mantica. decis. 34. num. 2. Ricc. in praxi, ver. fori Ecclesiæ, decis. 34. Genuen. in praxi Archiepiscopali, cap. 88. n. 1. † Ad id ut non deducatur tempus vite Prælati male alienantis, quando agitur de ista præsumptione, locum deducendum esset, quando agitur de præsumptione Seraph. decis. 1027. num. 11. Addit. ad Ludov. decis. 354. num. 18. in fin.

Præterea, præsumptio illa beneplaciti Apostolici ex temporis diuturnitate petita, locum non habet quando aliunde constat de invaliditate tituli: tum me quando illius productio facta fuit per eum qui præstendit alienationem esse validam: nam si titulus productus fuisset ab eo, qui alienationem impugnat, non tolleretur ex eo præsumptio alterius tituli: sed di, ex diuturnitate temporis proveniens: & id ob id, melius esse, titulum hoc casu non producere, quam infectum aut vitiosum exhibere. Cicer. decis. 21. num. 4. sub tit. de probat. Putius. decis. 346. num. 2. lib. 1. in correct. Ricc. in praxi, ver. for. Ecclesiæ, decis. 34. num. 5. & ita decilium restat.

Seraph. *decis.* 1235. num. 4. Rot. *decis.* 208. num. 2. part. 4. *divers.* adden. ad Ludovisi. *decis.* 353. num. 19. Quarant. in *sum.* Bullar. in verb. alienatio bonorum Ecclesie, num. 46. *versic.* secundo declarata. Et quod præsumptio tituli validi, excludatur per productionem tituli invalidi, tradit Menoch. lib. 3. præsumpt. 132. num. 81. & 85. Honded. *consil.* 37. num. 15. & sequent. volum. 2. Marius Anton. lib. 1. variar. res. cap. 21. numero 13. *versic.* replicatum fuit tertio.

7 † Qui licet ibidem limiter, ut dicta præsumptio locum habeat duntaxat quoad alienationes factas in Urbe propter præsentiam summi Pontificis, & præsumptam illius scientiam; secus in iis quæ extra Urbem gesta fuerint: in quibus terminis loquitur Aretin. *consil.* 36. qui fuit primus author illius sententiae, quam alij Doctores postea simpliciter sequuti sunt. Ad quod conferunt tradita per Quarant. loc. citat. num. 46. *versic.* limitatur primo. Ego tamen in iudicando non sequerem illam opinionem, quam nec veram esse existimo: quia dum DD. & Rota Romana præsumunt solemnitates requiritas, & beneplacitum Apostolicum propter temporis diuturnitatem intervenisse; non constituunt fundamentum in præsumpta scientia Superiorum, aut summi Pontificis, à quo confirmatio obtineri debet: sed duntaxat in eo, quod præsumitur partes deduxisse ad notitiam Superiorum talem alienationem, intra tanti temporis spatium; & ab eis debitam confirmationem obtinuisse.

Quod attinet ad sententiam in iudicatum transactam, per quam dicta alienatio invalida fuerat declarata: de ea dubitari non poterat, cum post ipsam partes comparuissent coram iudice Ecclesiastico, qui ipsam tulerat, & per consequens appellationi cuiusque renuntiassent, cap. sollicitudinem, de appellat. cap. gradum, de offe. delegati, cum venissent, de testib. & ibi DD.

8 Solum restabat dubium, quod illa sententia non videbatur definitiva, sed interlocutoria: quia lata fuerat cum clausula, alio non apparente, quo casu ex noviter deductis retractari potest etiam ab eodem iudice, qui illam tulit. Cancr. lib. 3. variar. res. capite 17. numero 569. saltem non retardata executione dictæ sententiæ: & sic quoad effectum devolutivum. Cod. Fabrian. lib. 7. tit. 19. de re iudic. definit. 1.

9 Sed ad hanc difficultatem dupliciter responsum fuit. Primo, quod clausula illa, alio non apparente, non fuerat simpliciter apposta in dicta sententia; sed cum adiectione clausulæ præsertim, cujus dictionis ea vis est; ut ostendat iudicem ob alias rationes motum fuisse: l. 1. ff. de testib. & ibi Glos. in verb. præcipue. Anton. Monach. *decis.* Bononien. 28. n. 44. & 45. & in terminis sententiæ, quod dictio illa ostendat iudicem ob alias etiam causas motum fuisse, tradit Vantius in tit. de nullit. ex defectu process. numero 123. *versic.* idem foret.

10 Secundo responsum fuit, clausulam illam, alio non apparente, duobus modis in sententia apponi posse: Aut enim iudex utitur illa clausula, propter ineptitudinem libelli, vel actionis propositæ; quasi voluerit duntaxat absolvere ab observatione iudicii, aut condemnare reum propter exemptiones minus apte propositas: & hoc casu, quia talis sententia aliam post se expectat, non dicitur definitiva, sed potius interlocutoria. Aut verò ex tenore sententiæ colligitur intentionem iudicis eam fuisse, ut procederet ad definitivam; dictamque clausulam potius appositam fuisse per inadvertentiam: & tali casu, clausula illa non mutat naturam sententiæ definitivæ, nec adversatur intentioni iudicis definitivè iudicare volentis: ut bene, & fuse distinguit & explicat Morot. in *tratt. de iure offerend.* num. 55. & 56. ergo cum in casu proposito, iudex super meritis totius causæ iudicare voluisset, & super negotio principali lis contestata fuisset, & in ea processus omnino formatus; sequitur quod clausula illa, alio non apparente, non præiudicat naturæ totius causæ ad definitivam instructæ; & ordinationis de portando ad definitivam, de consensu partium factæ; ex traditis per Morot. loc. citat.

De sententia lata, alio non apparente, vel ab observatione iudicij, tractat Scac. de re iudic. gloss. 14. quest. 7. n. 99. & de appellat. quest. 17. limit. 1. num. 25. Adden. ad Matheslan. singul. 17. num. 2. † Et ab huiusmodi sententia reus appellare potest regulariter. Covar. lib. 1. variar. res. capit. 1. num. 8. *versic.* Ex quibus. Alex. *consil.* 75. num. primo, volum. 7. Gaill. libro secundo, obser. 103. num. 7. Tusch. litter. S. conclus. 169. nec debet fieri differentia inter sententiam latam, rebus sic stantibus, seu alio non apparente, & latam ab observatione iudicii. Scac. de re iudicata, loc. citato, numero 102.

CAPUT XCIX.

De ætate requisita ad obtinendum præposituram in Ecclesia Metropolitana. Et quod dispensatio post collationem obtenta, non præiudicat antea impetranti: De viribus & defectu gratiæ, si neutri. Et de beneficiis electivis quæ confirmatione indigent. Et utrum beneficia simpliciter electiva possint resignari.

SUMMARIUM.

- 1 Aetas viginti quinque annorum requiritur ad obtinendam primam dignitatem post Pontificalem.
- 2 Aetas qua requiritur ab obtinendam primam dignitatem in Ecclesia Collegiata.
- 3 Cura animarum quadam exercetur in foro interiori, alia verò in foro exteriori.
- 4 In dignitatibus habentibus curam animarum, aetas viginti quinque annorum requiritur, siue cura competat in foro interiori, siue in foro exteriori.
- 5 Dignitates Ecclesiarum plerumque habent annexum presbyteratus ordinem.
- 6 Habilitas requiritur de tempore provisionis.
- 7 In litteris tempus data inspicitur.
- 8 Qui prior est in data, debet præferri illi, qui prior est in presentatione.
- 9 Dispensatio in Gallia non sumit robur nisi à die quo fuit præsentata in Parlamento, quoad anterioritatem.
- 10 Donatarius secundus qui prius insinnavit, præfertur primo.
- 11 Vicelegatus potest conferre beneficia electiva collativa, seu confirmativa.
- 12 Beneficia simpliciter electiva, quomodo resignari possint.
- 13 Obtinens gratiam si neutri, debet docere de non iure utriusque impetrantis.